

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 314 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 356 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 186 คนจากประชากรทั้งหมด 356 คน โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 อ้างถึงใน มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2543, 99-100)
2. นำกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร 186 คน มาแบ่งกลุ่มแบบสัดส่วนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคูณด้วยจำนวนประชากรแต่ละอำเภอแล้วหารด้วยประชากรทั้งหมด (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2543, 99-101) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ
1. เชียงใหญ่	51	26
2. หัวไทร	59	32
3. ปากพั่น	92	48
4. ร่อนพิบูลย์	63	32
5. จุฬาภรณ์	23	12
6. ชะอวด	68	36
รวม	356	186

3. นำกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารที่จัดแบ่งเป็นสัดส่วนของแต่ละอำเภอมาร่วมอย่างง่าย โดยการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ
 - ปัจจัยการบริหาร
 - 1.1 ด้านสถานศึกษา
 - 1.2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรบุคคล
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
 - 2.1 การบริหารวิชาการ
 - 2.2 การบริหารงบประมาณ
 - 2.3 การบริหารงานบุคคล
 - 2.4 การบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัย ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531, 156 -157) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531, 156 -157) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีจากตำราหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษา นำมากำหนดกรอบแนวคิด กำหนดเป็นคำนิยามศัพท์

2. สร้างแบบสอบถามปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

3. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (α - Coefficient) (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 156) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 จัดว่าเป็นแบบสอบถามที่มีมาตรฐานสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบ และแนะนำเกี่ยวกับการทำฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และนักวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในเวลาที่กำหนดได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 170 ชุดคิดเป็นร้อยละ 91.40

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อรายด้าน และโดยรวมทุกด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, 99 - 100)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ การบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 แล้วแปลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, 99-100)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับการกระจายอำนาจมากที่สุด

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายการบริหารในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{ความถี่รวม}}$$

1.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 169)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 175)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n \{n - 1\}}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 141)

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือพฤติกรรม
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบักโดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 157)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_1^2} \right\}$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n = จำนวนข้อของแบบสอบถามคำถาม
 S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) มีสมการถดถอยพหุคูณ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540, 329-330)

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3$$

เมื่อ Y คือ ตัวแปรที่ถูกต้องทำนายโดย X_1 , X_2 และ X_3

X_1 , X_2 , X_3 คือ เป็นตัวแปรอิสระหรือตัวพยากรณ์ (Predictor) ตัวที่ 1, 2

b_1 , b_2 , b_3 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

a คือ ค่าคงที่ (Intercept) ในสมการพยากรณ์

และสมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน โดยมีรูปแบบดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544, 135-136)

$$Z_y \text{ คือ } B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3$$

เมื่อ Z_y คือ คะแนนมาตรฐานของ Y ที่ได้จากการคำนวณ

B_1 , B_2 , B_3 คือ สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน

Z_1 , Z_2 , Z_3 คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ X_1 , X_2 และ X_3

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}}$$

เมื่อ \bar{x} และ \bar{y} เป็นค่าเฉลี่ยของข้อมูล X และ Y

$$R^2_{y,1,\dots,m} = B_1r_{y1} + B_2r_{y2} + \dots + B_mr_{ym}$$